

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра психології

«Затверджую»

Завідувач кафедри

Сафін О.Д.

«9» серпня 2022 року

Робоча програма навчальної дисципліни

ОК 06 Сучасні проблеми психологічної теорії та практики

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-наукова програма «Психологія»

Умань - 2022

Робоча програма «Сучасні проблеми психологічної теорії та практики» для підготовки докторів філософії за спеціальністю 053 Психологія.

Розробник: Сафін О.Д. доктор психологічних наук, професор кафедри психології.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології протокол № 1 від «09» серпня 2022 року

Завідувач кафедри психології _____ Сафін О.Д.
(підпис)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти.

Протокол № 1 від «9» серпня 2022 року.

Голова науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти _____ Бондаренко Г. В.
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	150	150
Курс	1	1
Семестр	1	1
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	5	5
Обсяг годин, у тому числі:	150	150
Аудиторні:	40	10
Лекційні	24	4
Семінарські / Практичні	26	6
Лабораторні	–	–
Самостійна робота	100	140
Індивідуальні завдання	–	–
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета: підвищити рівень психологічної культури здобувачів, ознайомити їх з методологією наукового пізнання та формуванням системних знань з теоретичних та прикладних питань сучасної психології. Сформувати навички теоретичної рефлексії, розвитку самостійного критичного мислення, вміння застосовувати отримані знання на практиці.

Завдання:

- ознайомити із сучасними теоретико-методологічними проблемами психології;
- поглибити та розширити знання про основні поняття методології науки та загальний категоріальний апарат психології;
- оволодіти навичками методологічного та теоретичного мислення;
- закріпити уявлення про структуру психології як системи знань;
- сформувати уявлення про парадигми психологічної науки (проблеми предмету, методу, пояснення).

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК5. Знання предметної області, розуміння професійної діяльності за спеціальністю та високий рівень компетентності психолога-практика та викладача психології.

СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.

РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.

РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи філософії науки

Тема 1. Теоретико-методологічні засади сучасної психології

Актуальні проблеми сучасної психології.

Основні напрямки розвитку сучасних психологічних знань.

Тема 2. Сучасний стан психологічної науки.

Зміст психологічного знання. Психологічне пізнання як діяльність. Поняття предмета і об'єкта науки. Душа як предмет дослідження. Сучасні уявлення

про предмет психології. Порівняльний аналіз і основні відмінності життєвої і наукової психології. Результати науково-психологічних досліджень, їх теоретичне і прикладне значення. Проблеми сучасної загальної психології: теоретичні і практичні. Варіанти класифікацій областей психології. Основні напрямки психологічних досліджень. Взаємозв'язок базових теоретичних і прикладних завдань психології. Міждисциплінарні зв'язки психологічної науки. Шляхи розвитку психологічного знання.

Тема 3. Методологічні засади соціально-психологічного дослідження.

Зростання значення методологічних проблем на сучасному етапі розвитку наукового знання. Специфіка соціальної психології у вирішенні методологічних проблем дослідження на загальній, спеціальній методології, сукупності методичних прийомів емпіричного дослідження. Співвідношення методології та конкретних методик дослідження. Специфіка емпіричного дослідження в соціальній психології: співвідношення теорії та емпіричного матеріалу, характер емпіричних даних, якість соціально-психологічної інформації, надійність і кластерний характер даних.

Проблема репрезентативності. Фундаментальні та прикладні типи соціально-психологічних досліджень. Методи дослідження та методи впливу в соціальній психології. Методи дослідження: а) збору даних: спостереження, вивчення документів (контент-аналіз), різні види опитувань, тести, експеримент. Дискусійні проблеми застосування експерименту (обмежені можливості лабораторного експерименту; екологічна валідність; квазіекспериментом); б) обробки даних: кореляційний, факторний, кластерний аналіз, побудова типологій і ін. Методи впливу: соціально-психологічний тренінг, групова дискусія, рольова гра, індивідуальне та групове консультування тощо.

Тема 4. Особистість та її розвиток у соціально-психологічному вимірі.

Концепція особистості як основа соціально-психологічних досліджень. Соціальнопсихологічні властивості і якості особистості. Проблеми соціально-психологічної типологізації особистості. Проблема когнітивного стилю і когнітивної складності особистості. Соціально-психологічна компетентність особистості. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості. Фактори і механізми соціалізації. Інститути соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Позитивна і негативна Я-концепція особистості. Соціальна установка як елемент структури особистості в соціальній психології. Структура соціальної установки, механізм її формування. Регуляція соціальної поведінки особистості. Аттітуди (соціальні установки). Соціальна ідентифікація і соціальна ідентичність особистості. Сучасні теорії соціальної ідентифікації. Соціальна ідентифікація в рамках символічного інтеракціонізму. Особливості процесу ідентифікації в умовах мінливого суспільства. Проблема впливу перманентних соціальних змін на

ідентифікаційні характеристики особистості. Аномальні реакції особистості на соціальні впливи. Аномальна поведінка особистості. Феномен деіндивідуалізації в натовпі. Агресивність. Посттравматичний синдром і соціально-психологічна адаптованість.

Тема 5. Розвиток особистості у малих і великих соціальних групах.
Соціальна психологія малої групи. Група як соціальний суб'єкт. Основні характеристики малої групи та основні напрямки їх досліджень. Формальна і неформальна структура групи. Типи комунікативних мереж у малій групі. Особистість у контексті малої групи. Проблема нормотворення та механізми детермінації індивідуальної поведінки. Феномен групового тиску і його вивчення. Проблема конформізму і конформності. Явище підпорядкування авторитету. Позиція, роль і статус особистості в групі. Методи вивчення і методи корекції положення особистості в групі. Динаміка розвитку малої групи. Механізми групової динаміки. Моделі розвитку групи. Психологічна характеристика групової згуртованості і проблема лідерства й керівництва. Ефективність групової діяльності Соціальна психологія великих груп. Сучасні напрямки вивчення великих груп: політична психологія, етнопсихологія, організаційна психологія. Велика група як організація. Типи організаційних структур і успішність організації. Зовнішня і внутрішнє середовище організації. Комунікації в організації. Гендерний аспект взаємодії в організаціях. Концепції наукового управління та організаційного розвитку. Екологія організації.

Тема 6. Соціально-психологічний вплив у масових комунікаціях.
Масові комунікації та їх структура. Комунікатор, медіатор, реципієнт. Особливості реагування реципієнта на комунікативне повідомлення і прийоми впливу на аудиторію. Навіювання. Переконавання. Зараження. Нестабільність суспільства і стиль реагування на повідомлення. Феномен циркулювання чуток. Масові комунікації в епоху цифрових технологій. Види інформаційного впливу. Мистецтво як вид опосередкованого спілкування. Соціальна психологія маркетингу і реклами. Методи і засоби впливу реклами на індивіда ЗМІ як масова комунікація та їх вплив на особистість. Соціальна психологія зв'язків з громадськістю (PR). Особливості комунікації у соціальних мережах.

Змістовий модуль II. Філософські виміри наукової діяльності в умовах інноваційних змін

Тема 7. Творчість як психологічна проблема

Поняття про творчість. Проблема творчої діяльності учнів. Види творчості. Сутність творчого мислення. Методи вивчення творчості. Основні підходи до трактування творчої особистості. Риси творчої особистості. Особливості дитячої творчості. Творча уява. Проблема інтуїції в психології. Поняття про наочно-інтуїтивне мислення. Різні підходи до проблеми інтуїції. Закономірності інтуїтивного мислення в процесі розв'язання творчих задач.

Методика КАРУС та її складові компоненти. Мозковий штурм. Метод гірлянд асоціацій. Метод семикратного пошуку. Творчі ігри як засіб активізації мислення школярів.

Тема 8. Структура людської діяльності та проблеми професійного самовизначення особистості.

Загальна характеристика людської діяльності та її структура. Основні умови та мотивації людських дій. Проблема професійного самовизначення особистості. Проблеми співвідношення професійної спрямованості особистості та її психофізіологічних можливостей і здібностей. Роль соціальних установок у формуванні професійної спрямованості особистості. Особливості організації та проведення досліджень спрямованих на виявлення професійних інтересів школярів. Формування ціннісних орієнтацій особистості та ієрархії професійних мотивів діяльності.

Тема 9. Закономірності взаємодії та спілкування особистості в колективі.

Поняття про групу та колектив в соціальній психології та їх характеристики. Загальні проблеми взаємодії особистості та групи. Динамічні процеси в малих групах. Поняття внутрішньогрупової взаємодії та внутрішньогрупового конфлікту. Особистість в умовах конфронтації з групою – шляхи розв'язання конфлікту. Методи дослідження груп та колективів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма					заочна форма							
	усього	у тому числі				усього	у тому числі						
	л	п	лаб	інд	с.р.	го	л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи філософії науки													
Тема 1. Теоретико-методологічні засади сучасної психології.	14	2	2			10	14	2	2			14	
Тема 2. Сучасний стан психологічної науки.	14	2	2			10	18						16
Тема 3. Методологічні засади психологічного дослідження.	16	4	4			10	16						16
Тема 4. Особистість та її розвиток у соціально-психологічному вимірі.	14	2	2			10	14						14

Тема 5. Розвиток особистості у малих і великих соціальних групах.	14	2	2			10	18		2			16
Тема 6. Соціально-психологічний вплив у масових комунікаціях.	14	2	4			10	14					14
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	86	14	16			60	96	2	4			90
Змістовий модуль 2. Філософські виміри наукової діяльності в умовах інноваційних змін												
Тема 7. Творчість як психологічна проблема	26	4	4			10	18					16
Тема 8. Структура людської діяльності та проблеми професійного самовизначення особистості.	14	2	4			10	18	2	2			16
Тема 9. Закономірності взаємодії та спілкування особистості в колективі.	24	2	2			20	18					18
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	64	8	10			50	54	2	2			50
Усього годин	150	24	26			100	150	4	6			140

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Теоретико-методологічні засади сучасної психології.	2	2
2.	Сучасний стан психологічної науки.	2	
3.	Методологічні засади психологічного дослідження.	4	
4.	Особистість та її розвиток у соціально-психологічному вимірі.	2	
5.	Розвиток особистості у малих і великих соціальних групах.	2	4
6.	Соціально-психологічний вплив у масових комунікаціях.	4	
7.	Творчість як психологічна проблема	4	
8.	Структура людської діяльності та проблеми професійного самовизначення особистості.	4	
9.	Закономірності взаємодії та спілкування особистості в колективі.	2	
Всього		26	6

7. Теми для самостійної роботи

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Вид роботи	Кількість годин	
			Денна форма	Заочна форма
1.	Соціальна психологія в умовах невизначеності	Розробка анкети для вивчення способів реагування та поведінки особистості у ситуаціях невизначеності.	10	14
2.	Співвідношення методології та конкретних методик дослідження.	Завдання щодо складання понятійного апарату дослідження та підбір методів та конкретних методик.	10	16
3.	Проблема репрезентативності соціально-психологічних досліджень.	Інформаційне повідомлення щодо фундаментальних та прикладних типів соціально-психологічних досліджень.	10	16
4.	Проблема когнітивного стилю і когнітивної складності особистості.	Підібрати методики для діагностики когнітивних стилей. Застосувати на собі та проаналізувати результати.	10	14
5.	Методи вивчення і методи корекції положення особистості в групі.	Складання алгоритму роботи щодо психокорекції положення особистості в групі.	10	16
6.	Типи організаційних структур і успішність організації. Гендерний аспект взаємодії в організаціях	Інформаційне повідомлення щодо проблематики гендерних особливостей взаємодії в організаціях,	10	14

		гендерних особливостей менеджменту, лідерства, тощо.		
7.	ЗМІ як масова комунікація та їх вплив на особистість.	1. Інформаційне повідомлення щодо проблематики пропаганди у ЗМІ. 2. Розробка правил розпізнавання пропаганди та критичної оцінки інформації у ЗМІ.	10	16
8.	Творча діяльність як передумова інновацій	Підбір та застосування методики вивчення творчості та креативності особистості.	10	16
9.	Соціальна психологія маркетингу і реклами. Методи і засоби впливу реклами на індивіда	Творче завдання щодо розробки рекламного проєкту з урахуванням психологічних особливостей впливу.	20	18
Всього			100	140

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів	Разом
1	Повнота розкриття питання	1	2
2	Логіка викладення, культура мовлення, впевненість, емоційність та аргументованість	0,5	
3	Аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки	0,5	

8. Індивідуальні науково-дослідні завдання

Індивідуально-дослідницькі завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток професійної рефлексії і практичних умінь у контексті аналізу психологічних проблем особистісного, соціального та організаційного розвитку та їх урахування у власному дисертаційному дослідженні.

Окремі звіти про самостійну роботу не надаються. Результати опанування відповідного матеріалу перевіряються під час поточного (спостереження за активністю здобувачів PhD, усне опитування) та підсумкового контролю знань (екзамен).

9. Методи навчання

Програма побудована за вимогами кредитно-трансферної (трансферно-рейтингової) системи організації навчального процесу у вищих закладах освіти. У процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні (проектна, інтерактивна, індивідуалізації та диференціації, проблемна тощо) та інформаційно-комунікаційних (мультимедійних, комп'ютерних, інтернет-технологій та дистанційних курсів) технологій. Лекції, практичні заняття з використанням інтерактивних технологій навчання. Лекційні курси поєднуються із семінарськими заняттями, робочими зустрічами. Переважно навчання відбувається в групах, з дискусіями та підготовкою презентацій самостійно та в малих групах.

Методи навчання (МН):

МН 1– традиційна лекція; МН 2 – проблемна лекція; МН 3 – пошуковий метод; МН 4 – репродуктивний метод; МН 5 – навчальна дискусія; МН 6 – дистанційне навчання; МН 7 – інтерактивні технології.

10. Методи контролю

Формами контролю знань здобувачів є поточний, модульні і підсумковий контролю, ІНДЗ. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Модульний контроль проходить після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Форму модульного контролю (у вигляді тестів, письмової контрольної роботи) обирає лектор дисципліни.

Методи оцінювання (МО):

МО 1 – індивідуальне опитування; МО 2- фронтальне опитування,
МО 3 – письмове опитування; МО 4 – модульне тестування;
МО 5 – підсумкове тестування; МО 6 – ІНДЗ; МО 8 – екзамен.

Тема заняття	Форма діяльності (к-сть годин)	Методи навчання й оцінювання	Оцінювання аудиторної роботи	Завдання самостійної, домашньої роботи та методи оцінювання	Рекомендована література й інформаційні ресурси	Оцінювання самостійної роботи	Термін виконання самостійної роботи
Модуль 1							
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи філософії науки</i>							
1. Теоретико-методологічні засади сучасної психології.	Лекція (2 год.)	МН1, МН2, МН7			Основна № 4, 8		
	Семинар (2 год.)	МН3, МН4, МН7, МО1, МО2, МО3	3 бали	Соціальна психологія в умовах невизначеності МО1	Додаткова № 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10	2 бали	До проведення аудиторного заняття.
2. Теоретико-методологічні засади сучасної психології.	Лекція (2 год.)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7			Основна № 4, 8		
	Семинар (2 год.)	МН3; МН4; МН7; МО1; МО2; МО3.	3 бали	Співвідношення методології та конкретних методик дослідження. МО1.	Додаткова № 1, 2, 4, 8, 10	2 бали	До проведення аудиторного заняття.
3. Методологічні засади психологічного дослідження.	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6;			Основна № 1, 3, 9		
	Семинар (2 год)	МН3; МН4; МН5. МО1; МО2; МО3.	3 бали	Проблема репрезентативності соціально-психологічних досліджень. МО1.	Додаткова 1,4	2 бали	До проведення аудиторного заняття.
4. Особистість та її розвиток у соціально-психологічному вимірі	Лекція (2 год)	МН1; МН2; МН3; МН6; МН7;			Основна № 2, 4		
	Семинар (2 год)	МН3; МН4; МН5; МО1; МО2; МО3.	3 бали	Проблема когнітивного стилю і когнітивної складності особистості. МО1.	Додаткова № 3, 6, 7, 8, 11	2 бали	До проведення аудиторного заняття.

5. Розвиток особистості у малих і великих соціальних групах.	Лекція (2 год)	MН1; MН2; MН3; MН6; MН7;			Основна № 1, 3, 4, 5 Додаткова № 3, 4, 9	2 бали	До проведення аудиторного заняття.
	Семинар (2 год)	MН3; MН4; MН5; MН7; MО1; MО2; MО3	3 бали	Методи вивчення і методи корекції положення особистості в групі. MО1			
6. Соціально-психологічний вплив у масових комунікаціях.	Лекція (2 год)	MН1; MН2; MН3; MН6; MН7;			Основна № 4, 5 Додаткова № 9, 14, 15	2 бали	До проведення аудиторного заняття.
	Семинар (2 год)	MН3; MН4; MН5; MН7; MО1; MО2; MО3	3 бали	ЗМІ як масова комунікація та їх вплив на особистість. MО1.			
Модульний контроль 1	Оцінювання ПРН	MО4	5 балів				
<i>Змістовий модуль III. Філософські виміри наукової діяльності в умовах інноваційних змін</i>							
7. Творчість як психологічна проблема	Лекція (2 год)	MН1; MН2; MН3; MН6; MН7;			Основна № 2, 6, 7, 8 Додаткова № 4,12	2 бали	До проведення аудиторного заняття.
	Семинар (2 год)	MН3; MН4; MН5; MН7; MО1; MО2; MО3	3 бали	Творча діяльність як передумова інновацій MО1.			
8. Структура людської діяльності та проблеми професійного самовизначення особистості.	Лекція (2 год)	MН1; MН2; MН3; MН6; MН7;			Основна № 6, 7, 8 Додаткова 3, 7, 8, 10, 16	2 бали	До проведення аудиторного заняття.
	Семинар (2 год)	MН3; MН4; MН5; MН7; MО1; MО2; MО3	3 бали	Типи організаційних структур і успішність організації. Гендерний аспект взаємодії в організаціях. MО1.			
9. Закономірності взаємодії та спілкування особистості в колективі.	Лекція (2 год)	MН1; MН2; MН3; MН6; MН7;			Основна № 5 Додаткова № 4, 5, 7, 10	2 бали	До проведення аудиторного заняття.
	Семинар (2 год)	MН3; MН4; MН5; MН7; MО1; MО2; MО3	3 бали	Соціальна психологія маркетингу і реклами. Методи і засоби впливу реклами на			

				індивіда МО1.			
Модульний контроль 2.	Оцінювання ПРН	МО4.	5 балів				
Підсумковий контроль	Екзаме н	МО8.					
Модуль 2							
Виконання ІНДЗ		МО6				15 балів	

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінки	Теоретична підготовка	Практичні уміння і навички
Високий, А, 90 – 100, відмінно	Здобувач має глибокі, міцні і системні знання навчальної дисципліни, вміє синтезувати знання із окремих тем; використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь Здобувача відрізняється точністю формулювань, логікою, системністю узагальненості знань.	Здобувач самостійно орієнтується в потоці інформації з дисципліни; здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При підготовці до практичних занять здобувач дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній В, С, 75 – 89; дуже добре, добре	Здобувач знає і може самостійно визначити основні ідеї і категорії навчальної дисципліни; може синтезувати знання із окремих тем, давати точні формулювання. Здобувач може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Здобувач самостійно виконує завдання, передбачені програмою дисципліни, володіє базовими навичками обґрунтувати застосування основних положень курсу, пов'язати їх із власною дослідницькою та професійною діяльністю, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. При виконанні завдань практичних занять Здобувач може самостійно виконати роботу в повному обсязі й зробити правильні висновки
Достатній, Д, Е, 61 – 74, задовільно, достатньо	Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення навчальної дисципліни; допускає неточні і не повні відповіді, не чітко їх формулює, робить окремі помилки у відповіді, але може їх	Здобувач може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити загальні питання; робить висновки, але не розуміє як застосувати теоретичний матеріал у науково-дослідницькій та професійній діяльності.

	усунути під керівництвом викладача, недостатньо володіє термінологією.	
Початковий, Fx, F 1 – 60, незадовільно	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями щодо курсу, який вивчається. У відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення.	Допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує практичні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль 1																	ІНДЗ	ПК	Сума
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2										
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	МК 1	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	МК 2				
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	10	100	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	відмінно	Зараховано
82–89	добре	
75–81		
69–74	задовільно	
60–68		
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: Впроваджено мультимедійні засоби (електронні підручники, словники, енциклопедії, відео-, та аудіо матеріали; ресурси Інтернету, мультимедійні дошки). Ефективно використовується система дистанційного навчання Moodle, яка є засобом отримання здобувачами необхідної інформації, активізації, комунікації (зокрема, у ситуації викладач – здобувач), перевірки знань, умінь та навичок.

14. Рекомендована література

Основна

1. Вихрущ В. О. *Методологія та методика наукового дослідження : підручник*. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 327 с.
2. Кремень В. Г. *Стратегії формування творчої особистості: методи, прийоми, форми* / Кремень В. Г., Ільїн В. В., Борінштейн Є. Р. : *навч. посіб.* Київ : Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2020. 318 с.
3. Ладанюк А. П. *Методологія наукових досліджень : навч. посіб.* Київ : Ліра-К, 2020. 351 с.
4. Мельничук О. Б. *Основи психоконсультації та психокорекції : підручник*. Київ : Каравела, 2019. 389 с.
5. Моргай Л. А. *Соціально-психологічні аспекти спілкування в професійній діяльності : навч. посіб.* Умань : Візаві, 2021. 179 с.
6. Сафін О.Д. Вплив емоцій на ефективність творчого процесу / Сафін О.Д., Мороз Л.І., Андрусик О.О. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Серія «Педагогіка та психологія». 2021. Т.7. №3. С. 87-93. URL : <https://pp-msu.com.ua/uk /journals/tom-7-3-2021>.
7. Сафін О. Д. *Формування творчої особистості вчителя, студента, учня: психологічний дискурс* / Сафін О. Д., Гуртовенко Н. В., Діхтяренко С. Ю. : *колективна монографія*. Умань : Візаві, 2021. 382 с.
8. Сафін О.Д., Мороз Л.І. *Теоретико-методологічні засади творчої діяльності викладачів і студентів у контексті особистісно орієнтованої професійної освіти. Монографія «Психологічні аспекти формування творчої особистості вчителя, студента, учня»*. Умань, 2021. С. 4-66.
9. Чирва Г. М. *Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб.* Умань : Візаві, 2021. 199 с.
10. *Сучасні проблеми психологічної теорії та практики : методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів PhD зі спеціальності 053 Психологія з дисципліни / Уклад. О.Д. Сафін, Умань : УДПУ, 2022. 13 с.*
11. Чудаєва Н.В., Шульдик А. В. *Психологія мислення [Текст] : навч. посіб.* / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-т соц. та психологічної освіти, Кафедра психології. – Умань : Візаві, 2019. 205 с.
12. Міщенко М.С. *Психологія особистості [Текст] : навчальний посібник* / [уклад. М. С. Міщенко ; рец. Сафін О. Д., Вахоцька І. О.,

Діхтяренко С. Ю.] ; МОН України, Уманський ДПУ імені Павла Тичини. Умань : Жовтий О. О., 2017. 110, [1] с. : табл. с. 104-109.

Додаткова

1. Авраменко О. О. Історія психології : *навч. посіб.* Умань : Візаві, 2020. 142 с.
2. Гусак Н. Є. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій / Чернобровкіна В. А., Чернобровкін В. М. : *навч. посіб.* Київ : НаУКМА, 2017. 91 с.
3. Калиновська І. С. Підготовка майбутніх практичних психологів до роботи в умовах інклюзивного навчання: теорія і практика : *підручник.* Умань : Сочінський М. М., 2020. 183 с.
4. Кравчук Н. П. Диференційна психологія : *підручник.* Умань : Візаві, 2020. 269 с.
5. Кравчук Н. П. Психологія конфлікту : *навч.-метод. посіб.* Умань : Візаві, 2019. 191 с.
6. Матрос О. О. Система соціального захисту в Україні : *навч. посіб.* Умань : Візаві, 2021. 174 с.
7. Міщенко М. С. Психологія особистості : *навч. посіб.* Умань : Жовтий О. О., 2017. 110 с.
8. Мельничук О. Б. Основи психоконсультування та психокорекції : *підручник.* Київ : Каравела, 2017. 389 с.
9. Осадченко І. І. Масова паніка щодо початку карантину-2020 в Україні: сутність та причини виникнення: *метод. рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Психологія масової свідомості».* Умань : [б. в.], 2021. 44 с.
10. Педагогічна психологія: *навч. посіб.* / За ред. С. М. Ольховецький, В. С. Ольховецький. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 220 с.
11. Станішевська В. І. Арт-терапія : *навч. посіб.* Умань : Візаві, 2022. 171 с.
12. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості: *навч. посіб.* Київ: Каравела, 2018. 371 с.
13. Карнаух Л. П. Етнопсихологія : *навч. посіб.* Умань: Візаві, 2021. 164 с.
14. Чудовська І. Соціологія реклами : *навч. посіб.* Київ : Каравела, 2019. 191 с.
15. Шеленкова Н. Л. Психологія реклами : *підручник.* Умань : Візаві, 2020. 257 с.
16. Oleksandr Safin. Psychological conditions for the development of stress resistance in specialists of different age categories /Oksana Kravchenko, Marina Mishchenko, Olena Soroka, Yulia Teptiuk, Oleksandr Safin, Olena Andrusyk,

Oleksandr Timchenko, Vitalii Khrystenko / Physical Ergonomics and Human Factors, Vol. 63, 2022, 117–123. <https://doi.org/10.54941/ahfe1002604>

17. Safin O. Peculiarities of Psychologists' and Social Pedagogues' Work in Terms of Quarantine / Safin O., Kravchenko O., Mishchenko M., Potapchuk Y/ Lecture Notes in Networks and Systems. 2021. V. 267. Pp. 149-157. URL : <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226642112>

14. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua>

2. Електронна бібліотека НАПН України <http://lib.iitta.gov.ua>

3. Електронна бібліотека НАН України
<http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/12169>

4. Веб-сторінка аспірантури і докторантури УМО:
<http://umo.edu.ua/postgraduatepostdoctoral>

5. Веб-сторінка кафедри психології управління:
<http://umo.edu.ua/institutes/cippo/struktura/kafedra-psikhologhiji>

6. Professional Development Resources. APA Services.
<https://www.apaservices.org/practice/ce/>